

foodwatch

Samenvatting

CLEAN WASHING ASPARTAME

Waarom aspartaam verboden moet worden,
gebaseerd op onafhankelijke wetenschap.

WAAROM ASPARTAAM VERBODEN MOET WORDEN - GEBASEERD OP ONAFHANKELIJKE WETENSCHAP

Aspartaam, een veelgebruikte kunstmatige zoetstof in meer dan 6.000 voedingsmiddelen en dranken wereldwijd, is lang gepromoot als een veilig alternatief voor suiker. In een context van steeds toenemende kritiek en beleidsmaatregelen tegen suikerconsumptie (zoals een suikertaks), biedt aspartaam een belangrijke kans voor bedrijven om nieuwe caloriearme producten te ontwikkelen die een belangrijke motor vormen voor hun omzet en marktgroei in te toekomst - vooral in de frisdranksector.

Toenemend bewijs uit onafhankelijke wetenschappelijke onderzoeken zorgt echter voor ernstige bezorgdheid over de mogelijke gezondheidseffecten van aspartaamgebruik op de lange termijn, waardoor de veronderstelde veiligheid van deze zoetstof steeds meer in twijfel wordt getrokken.

In de jaren '70 en '80 van de vorige eeuw is het eerste goedkeuringsproces van aspartaam in de Verenigde Staten al beladen geweest met controverse over mogelijke gezondheidsrisico's. Het debat over de veiligheid van aspartaam gaat vandaag de dag nog steeds door, ook in de Europese Unie.

Om prioriteit te geven aan de volksgezondheid boven bedrijfsbelangen roept foodwatch Europese beleidsmakers op om de zoetstof uit voorzorg te verbieden.

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN UIT ONAFHANKELIJK WETEN- SCHAPPELIJK ONDERZOEK DIE EEN VERBOD RECHTVAARDIGEN:

1. MOGELIJKE KANKER- VERWEKKENDE EIGENSCHAPPEN:

- In 2023 classificeerde het Internationaal Agentschap voor Kankeronderzoek (IARC) aspartaam als "mogelijk kankerverwekkend voor mensen" (groep 2B), gebaseerd op een uitgebreide beoordeling van al het beschikbare wetenschappelijke bewijs, waaronder onderzoeken die de stof in verband brengen met kankers zoals lymfomen en leukemie.
- Dierstudies uitgevoerd door het Ramazzini Instituut hebben eerder dosisafhankelijke kankerrisico's aangetoond in dierstudies, zelfs bij kleine doses, vergelijkbaar met de niveaus die momenteel als veilig worden beschouwd voor mensen.
- Recente epidemiologische studies hebben problematische verbanden gevonden tussen aspartaamconsumptie en kanker, ook bij vrij lage blootstellingsniveaus van tussen een half blikje en één blikje frisdrank met de stof per dag.

2. ANDERE MOGELIJKE GEZONDHEIDSPROBLEMEN:

- Epidemiologische studies hebben aspartaamconsumptie in verband gebracht met een verhoogd risico op hart- en vaatziekten, diabetes type 2 en hersenfunctie- en gedragsstoornissen.
- Dierstudies hebben aangetoond dat aspartaam de darmflora kan verstoren en cognitieve en geheugenstoornissen kan veroorzaken.

3. INVLOED VAN DE INDUSTRIE:

- De Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) en het Gezamenlijk Comité van deskundigen voor levensmiddelenadditieven van de FAO en de WHO (JECFA) hebben zich in hun risicobeoordelingen van de stof sterk gebaseerd op door de industrie gefinancierde studies, waarvan sommige bovendien erg gedateerd zijn, waarin de risico's van aspartaam worden gebagatelliseerd. Beide comités hebben geconcludeerd dat aspartaam veilig is voor menselijke consumptie bij vrij hoge blootstellingsdoses (aanvaardbare dagelijkse inname vastgesteld op 40 mg/kg lichaamsgewicht, wat overeenkomt met de consumptie van 9 tot 14 blikjes frisdrank met aspartaam per dag).
- Volgens een analyse van Foodwatch is bijna driekwart van de door de EFSA betrouwbaar geachte onderzoeken gesponsord door de industrie, wat aanleiding geeft tot bezorgdheid over een mogelijke vertekening ten gunste van de industrie in de uiteindelijke opinie van het agentschap.
- De beoordeling van het JECFA lijkt meer gewicht te hebben toegekend aan onderzoeken van de industrie dan aan onafhankelijke onderzoeken, zonder duidelijk omschreven coherente criteria om de onderzoeken te evalueren en te vergelijken. Ondertussen lijken verschillende experts in het JECFA-panel banden te hebben of te hebben gehad met de industrie die commerciële belangen heeft in aspartaam.

HET VOORZORGSPRINCIPE:

Het voorzorgsbeginsel is een fundamenteel beginsel dat is vastgelegd in het Verdrag over de werking van de Europese Unie (artikel 191) en waarnaar in verschillende verordeningen, waaronder de algemene levensmiddelenwetgeving van de EU, wordt verwezen. In situaties waarin sprake is van geloofwaardige elementen van potentiële schade voor de bevolking of het milieu, maar waarin wetenschappelijke onzekerheden bestaan, bepaalt het voorzorgsbeginsel dat besluitvormers beschermende maatregelen kunnen nemen. Eerdere gevallen, zoals het verbod op kaliumbromaat en titaniumdioxide, benadrukken de toepassing ervan om de volksgezondheid te beschermen. Aspartaam voldoet aan deze drempel, gezien de sterke aanwijzingen voor gezondheidsrisico's en de onzekerheden over de veiligheid ervan.

Door het voorzorgsprincipe toe te passen kan de Europese Unie prioriteit geven aan de volksgezondheid, de wetenschappelijke integriteit handhaven en mogelijke onnodige schade aan de gezondheid door de consumptie van aspartaam voorkomen.

foodwatch roept de Europese Commissie op om het voorzorgsprincipe toe te passen en aspartaam te verbieden.